

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по
недільних і святах.

БУЖОВИНА

Редакция і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата
10 ар.

Перегляд часописей.

„Буковинскій Вѣдомости“ кепкують собі із нашої статі, в котрій сказано було, що Русини доходили будуть в горі свого права на руску школу народну в Чернівцях. „Бук. Вѣд.“ не вірять у справедливість а тим менше в зичливість правительств супроти Русинів, і впоюючи в наряд розпуку, надіють ся мабуть, що Русинам поможе один „батьошка“; бо инакшого способу годі дочитати ся з довгої балаканини сеї часописей. Ми-ж не знаємо иньшого способу, як уже поданий в „Буковині“, себто що Русини мусять доходити свого права в горі, а то перше в міністерстві, а на випадок відмови в адміністративнім трибуналі, котрий так само признав Русинам львівським руску школу, котрої не хотіла їм дати ні громада, ні краєва рада шкільна ані міністерство. Сею дорогою підуть і черновецькі Русини, а коли „Бук. Вѣд.“ зроблять се иньшим способом скорше і дїпше, то подякують їм Русини за се дуже красно; впрочім: vederemo, як не вмремо.

Заразом мусимо спростувати ще одну самохвальбу, одну неправду і одну вимівку Бук. Вѣд. Ото Б. В. приписують ініціативу що-до жадання рускої школи народної в Чернівцях пос. Волянови. Се неправда; бо почин до сего дала „Руска Школа“ своєю петицією в імені черновецьких Русинів до ради громадскої, а в радї шкільній краєвій поставив проф. Пігуляк з власного почину внесене на засноване сеї школи; внесене пос. Воляна, поставлене в соїмі спочиває десь сном блаженним між актами, а госп.

Воляня ним не турбує ся, бо не питав ся доси в соїмі, що з ним стало ся; він бо поставив его лиш на приказ барона Мустаца, на збитки Українцям, що домагали ся в радї громадскої одної школи рускої, а в соїмі подїлу православної. А вже найпідлійша лож, то клевета „Б. Вѣд.“, що о. Воробкевич і проф. Пігуляк не зробили протесту против рішеня краєвої ради шкільної; бо оба сеї патріоти вчинили се з обширним узасадненем, не ждучи на поучене наймитів Мустацових, про котрого грецьку перфідію в сеї справі мовчать мов закляті.

На остаток спитаємо „Б. Вѣд.“, чому їх патрони в соїмі голосують рік-річно за уживанем прав. реліг. фонду на шкільництво, а проти резолюції, просити ряд. котрий є патроном прав. школи, аби сеї роздїлив на руску і волоську, як оснував тепер при тій школі дві рівнорядні класи? А коли-б і правда була, що соїмови не вільно не то рішати, але навіть просити в дїлі сеї школи, (хоч Цуркан жебрає рік-річно в радї державній о волоську школу дівочу), то питаємо ся, що зробили „консерватисти“ у своїх покровителів консерторских, котрі чейже мають право мішати ся до прав. школи, аби они постарали ся о подїл сеї школи на руску і волоську? Жадасмо відповіди від вас, фарисей-клеветники, що вислугуете ся румунізаторам за те тільки, щоб Українців поборювали. Що осягнули ви від них або при помочи їх для загального добра, крім тих кілька червоних поясів для „маститих“ черев ваших?

*

Вчера подали ми із станіславівскої польско-рускої газети „Християнскій Союз“ програмову статю, з котрої видко наміри сеї нової газети. Нині доповняємо сю статю кількома вістями, що товариство, котре згадану часопись почало видавати, занувало ся в Станіславові. Оно тепер не члененне, але сподїває ся, що на его програму пристане з часом багато людей. Відносини Поляків до Русинів означає ся часопись так: „Засуджуємо шовінізм, що є найпоганійшою формою нікчемної борби о бит, а хочемо мира між народностями. Нехай кожда народність змагає без перешкод до осягненя свого ідеалу, але нехай рівночасно поважає чужі і змаганя иньших народів.“ А те все аби народи робили на підставі любови ближнього, хоч жидів за ближніх не уважає ся, бо они християн і за людей не мають. Погляди нового станіславівського товариства гарні як теорія, але в практиці галицькі Поляки свого поступованя особливо супротив Русинів не змінять, бо Поляки ніколи не відносили ся до Русинів щиро. Одинці були і є нам прихильні, але загал буде мудрий, як кождий Поляк, аж по шкоді...

*

В остатних днях червня с. р. помістили ми статі п. з. „Четвертий шукльок, тринадцятий сніп, шість днів паницини“ — а вже в тиждень потім в жнива, як Gazeta Polska пише, був успіх з тих статей, а іменно рілничий страйк в декотрих буковинських околицях. Справді такого скорого успіху і ми не сподївали ся і тому гадаємо, що в тім не так наша заслуга, як за-

1)

Вуйко Дорко.

(Оповідане з галицького життя).

Зеленим лісом, що купав ся у промінях маєвого сонця, переїздив з шумом залізничний поїзд, полохаючи безжурні пташки, що на гадузях дерев своїм щибетанем величали ненаглядну весну.

В передїлі воза третьої класи сидїли два мужчини; один з них мав з трицять кілька літ, другий був значно молодший.

— Яким любим холодком повіяло з ліса! — говорив молодший. — Оттут би тепер перебути весну, а не в столиці. Правда, пане директор?

— Авжеж! — відповів пан директор. — Що-ж робити, коли годі?

Товариш директора виглянув крізь вікно, коли в сїй хвили роздав ся проймаючий свист локомотиви.

— Ось уже й моя станція близько — замів він.

— На що вам ту висїдати, пане Іваньскій? — питав ся пан директор. — Орудку своєю завтра полагодите, а тепер їдьте зі мною на весїле. Атже мій брат просив вас. Ще кілька станцій і будемо в Воли.

— Годі, мушу нині бути у родині. Те-

пер полудне, може до вечера внораю ся, то ще приїду нічним поїздом на весїле, на сам пир. До Воли від станції далеко?

— Два або три кілометри.

— Може приїду, не знаю. Бою ся тепер всяких забав, бо по них чоловік через два дні не може прийти до себе. — говорив Іваньскій — а у мене, знаєте, робота, школа, іспит... Соромно вже слухати від кількох літ, як мене величають професором, коли я тільки заступник учителя.

— А там буде багато дівчат з охрестности — захоочував пан директор. — Ви мабуть охрестність Воли троха знаєте?

— Торік був я в Середлїсї, недалеко Воли. Там учитель мій свояк.

— А сьвященик мій свояк далекий — говорив пан директор. — Давно вже з ним я не бачив ся!

— Має дуже милу доньку — замів Іваньскій.

— То вже мабуть доросла панна, бо я не бачив сеї кілька літ.

— О! вже пора би їй замуж! — і пан Іваньскій усміхнув ся притім. — Та ось уже поїзд станув. Панна Мана буде певно на весїлю?

— Не знаю. Приїдьте, коли будете могли — просив ще пан директор.

— Не обіцюю, але буду старати ся. На всякий случай поздоровить від мене брата з весїлем.

Учитель Іваньскій попрощав ся з паном директором і вийшов з воза.

Поїзд постояв хвилину і покотив ся дальше по лискутих против сонця шинах, наповняючи воздух і шумом, і густим, немилым димом. Пан директор винав з кишені тютюн, закурив собі і став читати часопись.

На станції в Воли ждали на него конї від о. Горещкого, у котрого брат пана директора найшов собі товаришку життя.

— Там уже так ждуть на вас! — говорив паробок, що поводив кінями, до директора. — Я ще рано приїхав по вас на станцію.

— Нічо не шкодить — відповів директор, сїдаючи на віз. — Ви курите?

— Або що? — питав ся паробок.

— Ось вам цигаро, закурїть і вию!

Паробок встромив грубе цигаро в рот і затяв конї. Дорога була недалеко. Бистрі конї несли легкий візок по пухкім піску, мов гдузували собі з такого малого тягару. Не минуло більше, як чверть години, коли на широке подвірє приходства заїхав візок з паном директором. На привіт его вибігло з дому кількоро осіб на ганок і прискочило зараз до воза.

— А! вуйко Дорко! вуйко Дорко! — втали его. — Ми вже навіть думали, що не приїдете.

— От тяжко було старому кавалерови вібрати ся на село — оправдував ся вуйко Дорко, котрий очевидно у рідні не мав величнього ти-

слуга тих, що платять робітникам четвертим шуклом і тринадцятим снопом.

Gazeta Polska бе на тревогу, каже: „Nie chybił siew.“ Звісна річ, як посіяти зерно на камені, то не виросте; а коли наш посів до тижня видав плоди, то очевидно упав на дуже а дуже пригідну землю.

Тревожну статтю Gazet-y polsk-oj передруковали зараз Dziennik polski і Gazeta narodowa без заміток. А придали би ся ту може деякі замітки, бо коли в редакції Gazety pol. нема мужицького сина, котрий у своїй родині що року бачив четверту шуклу, тринадцятий сніп і всю „роскіш“, яка з такої ласки панів походить, то може в редакціях львівських польських часописів найшов би ся мужицький син, що на справу нами порушену дивив би ся не очима пана, а очима того голодного робітника, котрого так докладно описав Поляк Щепановський в Nędzy Galicyi. Така сама нужда і на Буковині.

У польських денників, як видно, ще й по нинішній день гадка не сягає дальше, як по dworek szlachecki — і звідси ціле, крайно сумне непорозуміння. Нехай би заглянули на переднівку в село, а в жнива на поле та розпитали про робітничі відносини, то певно мали би більше серця до мужика.

Страйк цїлковитий або частинний — як каже G. P. — устроено доси в пяти дворах в околиці Чернівців і Садагури.

*

Гершковій газеті Buk. Rundschau також мужицькі справи не до смаку. Про згадані наші статі каже: „Wir kennen den Sumpf genau, aus dem sich die ansteckenden Miasmen verbreiten... Das Volk verhetzen und es verführen, der lohnenden Arbeit entfremden und ihm den Müsiggang als den sichersten Weg zum Reichthum zuweisen und zum Volkwohl, das ist die Irrwisch-tücke“ — і т. д.

туду пана директора. — Тільки роботи! Як же маєтеся?

Коли паробок винирав з воза тяжку вадзу, вуйко Дорко витав ся з братом та зі свояками.

— Отже то ви вуйко Дорко! — казав о. Горещкий, цілуючись з паном директором, котрого перший раз бачив в житю. — Я вже тільки про вас наслухав ся!

— Коли хто такий громадський вуйко, як я, — жартував директор — то про него і ціла громада знає децо сказати.

— Просимо до хати!

— А зі мною не привітаєтесь, вуйку? — обізвала ся якась весела панна, що появилася на ганку.

Вуйко видивив ся здивовано на панну, подав поважно руку, але так і видно було по ній, що не пізнавав єї.

— Не пізнаєте мене? — питала ся она.

— Ні...

— Я донька тітки вашої з Середдіся, Маня. Ха-ха! Як вуйко дивує ся!

— Ви змінили ся дуже — замітив пан директор.

— Вуйку, до мене не можна говорити „ви“, бо я буду гніватися на вас. Кажіть мені „ти“.

— Добре, але й ти мені мусиш „тикати“, инакше я не пристаю.

— Згода. Отже, вуйку, скидай пальто і ходи обідати. Ні, якое мені не випадає вже „тикати“. Ви вже... не гнівайтесь...

— Ага, я вже старий, сивий! — усміхав ся пан директор. Тільки ще імя Дорко нагадує давні молоді часи. Пора би вже мене Теодором звати.

Панове жидки! Замість писати пісенітний про мізми і т. п., кидайте коршми і склепи і йдіть жито жати замість наших мужиків. Коли та робота така поплатна, то нам дивно, що жиди по нинішній день того не зміркували. Тимчасом покажіть нам, де в нас жид у жнива ішов на панський лан робити?... Се найліпший доказ, що на тій роботі інтересу нема. А коли нема, то засі жидови так говорити про мужицькі справи, бо коли мужики зрозуміють ся на такій опії жидів і зроблять супротив них загальний страйк, тоді настане для них гірка година і — Палестина.

*

В свій час дуже лютила ся на нас Buk. Post, коли ми казали, що се для волоского народу не було би нещастем, як би у них повстала демократична партія та прикоротила троха власть зарозумілих бояр. Бояри дуже собі того не бажали, але вийшло таки на наше: помалу починає ся усувати терен зпід ніг боярських. Ми з того о стілько раді, о скілько взагалі волимо мати діло з партією, що думає серіозно про справи свого народу, як з шляхтою волоскою, надують а пустою як бубон. Нехай лиш та демократична волоска партія займе ся своїм людом по селах, а певно найде роботи так багато, що не найде часу на посягання по наше добро. Лучше своє латане як чуже хватане.

Німці і жиди віднесли ся до сеї партії прихильно. Німці кажуть: „Ми від нікого нічо не хочемо: ми раді з того, що ви сварите ся, а наша німеччина панує“. А жиди заявили вже готовість їй помагати. Ну, борони Боже ту партію від жидівської помочи!

Скорше чи пізнійше кожда демократична партія мусить з жидами посварити ся, коли їй справді добро народу лежить на серці.

НОВИНИ.

Чернівці, дня 20. липня 1897.

В справі рускої виділової школи женьської (при женьській школі вправ у Львові) відбула ся тамтого тиждня в комнати товариства „Просвіти“ нарада, в котрій взяли участь крім представителів Руского товариства педа-

гогічного і интересованих родичів також посол о. Д. Танячевич і члени краєвої ради шкільної о. Торонський і Барвіньський. Внаслідок тої наради удала ся депутация до віцепрезидента краєвої ради шкільної п. Бобжинського. П. віцепрезидент, запевнивши о своїй прихильности для руского шкільництва, вслід за тим заявив, що з причини „технічних трудностей“ мабуть трудно буде ввести V-ту класу вже з сим роком шкільним. Впрочім справа має бути сими днями предметом наради в краєвій раді шкільній.

Руска література а злодій. Минувшої ночі около 11. год. до редакційного локалу нашої газети закрав ся злодій і забрав собі на намятку будильник, що в часі тяжких літних канікул будив хвальну редакцію зі сну, забрав порожній цулярес редактора і — аж нам жалко піддуреного злодія — украв також спинки, котрі виглядали, як золоті, але коштували тільки 20 кр. Гірко потім мусів розчарувати ся, як те все ліпше оглянув. Але ось що притім цікаве. В нашім редакційнім локали вправді портмонетки порожні, але всюди: на полицях, на двох столах, на етажерці, на шафі і на печі лежить ріжнородна писана і друкована руска література, на стінах висять оригінальні образи руских малярів — і всю ту „науку, штуку і літературу“ злодій зігнував. Нема що злодієви дивувати ся, так само на науку, штуку і літературу не цікава і руска інтелігенция. Ніхто на тім не робить інтересу: ані автор, ані видавець ані навіть — злодій, що науку, штуку і літературу міг мати за дармо.

Бальоном до північного бігуна. Виходить майже на то, як би люди завзяли ся, щоби ще перед кінцем 19 століття станути на північнім бігуні, або бодай побачити его з гори, перекопати ся, як він виглядає а відтак сказати гордо: конець 19 століття показав, що нема вже на землі такого кутка, котрий би був для чоловіка не приступним, ні дно глубокого океану, ні піски Сагари, ні леди на бігунах землі! Норвежці і Шведи ривалізують під тим względом з собою; що не удало ся вповні Норвежцеві Ханзенови з его кораблем „Фрам“, то хоче тепер довершити Швед Андре своїм бальоном „Орлом“. Минувшої суботи наспіла до нас з Тремзе в Норвегії перша вість о зїм, що Андре ще тамтої педлі, дня 11 с. м. о 2 год. 35 мін. по полудни пустив ся в дорогу до північного бігуна. Андре єсть з фаху інжиніром і був доси шефом уряду патентового в Штотгольмі

— Та який ви старий, вуйку! Маєте вже з трицять пять літ?

— Ого! вже на трицять семий пішло; волосе снігом принало. Біда мені з сею завчасною сивиною! — нарікав вуйко шутливим, добродушним голосом. — Був чоловік чорний, як крук, а тепер уже стає білявим.

Тепер ви, чи там ти голубчик сивенький — жартувала весела панна. Ну, ходи, вуйку... Я вже буду тикати, так лучше, правда?... Обід для тебе вже готовий. Я ту заступаю господню; знаєш весіле... за великий клоніт для одної господині...

Вуйко Дорко поговорив ще кілька хвиль то з ріднею, то з знакомими, і пішов за панною Манею. Ще не весів усіети за стіл, коли она принесла страву.

— Може напещ ся горівки перед обідом? — питала ся дівчина.

— Ні, я не пою.

— Шо-ж чувати, вуйку? Ми вже так давно не бачились!

— Справді; вже з пять літ.

— Уже шість літ. Намятаєш, як на Різдо був ти в нас?

Панна Маня сіла собі коло вуйка.

— Памятаю відповів вуйку. — Яка ти тоді була весела! Ти, видно все, така сама.

— І незле мені з тим, хоч, правду сказавши, пора би мені вже споважніти.

— А то чому?

— Як то чому! Атже я вже не підросток! Двацять два роки маю: але ви... ти, вуйку, не кажи сего нікому, що я вже така стара панна. Як би хлопці дізнали ся, відцурались би мене, знаєш, які они!

— Не бій ся, не скажу нікому.

— Чому так мало їш?

— Не можу більше! Так горячо!

— Що-ж ти порабляєш? Видаєш книжки, „Письмо для народу“... Я читала децо з того, що ти видав.

— Що можу, то роблю.

— Ба! але то гроші коштує.

— А ти як хотіла — без грошей?

— І маєш який зиск зі своїх видавництв! Вуйко Дорко засміяв ся: — Зиск мати з видавництв у нас, у Русинів!

— По що-ж їх видаєш? — питала ся Маня.

— Хтось же мусить видавати — відповів поважно. — Література розвиває ся, читачів щораз більше. Що тепер ще заваджають мені мої видавництва в хаті, то нічо не значить. Помалу розійдуть ся.

— Не лучше-ж зложити собі єї гроші на старість? Атже ти не маєш певної посади! З сего, що ти директор інститута для студентів, грошей не зложиш.

— Про старість пора ще думати, а тепер, коли чоловік може що доброго зробити, то чому ж не зробити?! Знаєш, які в нас відносини: тисяч людей дармує, а один працює. Як уміє, так працює, але не сидить з заложеними руками.

— А коли сид не стане тобі? — питала ся Маня сумним голосом.

— Коли сил не стане... — повторив пан директор... га! воля божа! Зробив своє і забирай ся, Федю!

В голосі вуйка Дорка чути було легеньку іронію.

— А женити ся не думаєш?

він нежонатий і йому тепер 42 літ. Єсть то мужчина високого росту, з ясно блонд волосем і з такими самими звисаючими в долину вусами, з синими очима і орлиним носом, а з лица виглядає дуже енергічно. З ним поїхали, чи радше полетіли ще два его товариші, інженір Френкель і поручник Стріндберг; др. Екгольм, котрий мав також з ним їхати, лишив ся, бо каже, що після его обчислення, бальон, хоч би й долетів до бігуна, міг би задержатись на ній лиш так короткий час, що не можна би хоч би лиш трохи докладніше розглянути ся по бігуні.

Тамтої неділі около 11 год. перед полуднем вчинив ся коло бальонової буди великий рух. Передню її часть, від півночі стали чим скорше розбирати, скидали дошки, розрізували бальми, відшрубувати шруби. Андре станув на руштованю і видавав сам прикази що і як робити. Він і его оба товариші були вже убрані як до дороги; Андре і Стріндберг мали на собі темно синє, а Френкель сіре одіне з великими вовчими ковчирами. В хаті між тим нановнено кілька бальоників і пущено їх в гору, щоби переконати ся, в котру сторону віє вітер. В бальонової буді тимчасом приготовлено вже все до відлету; бальюстові міхи повідтинано і бальон підніє ся на два метри понад землю. Стріндберг вніє ще клітку з голубами і примістив її в коши; кухар запакував старанно перший обід схований в бочівці, а Френкель вніє ще кілька пляшок пива, щоби его випити на дорогу. Лодку привязано і все було вже готове до дороги.

О 2 год. 30 мін. настала поважна і торжествена хвиля. Андре пращав ся зі всіми подаючи руку; другим лиш склонив ся, бо они не сміли рушитись зі свого місця. Наконєць кликнув голосно: Френкель, Стріндберг! — Всі три, стоячи вже в лодці відтяли відразу тонкі ливви, що держали бальон. Відтак Андре став числити: Раз, два, три! — і на „три“ відорвали ся ще й ті ливви, що держали бальон привязаний до землі. Величаво став бальон підніматися і висувати ся отвором в буді, зробленим від півночі. Андре споглядав спокійно на остаючих на острові людей, відтак здохнув шапку і крикнув голосно: Поздоровлене до дому, до Швеції!

Бальон летить в незнаний світ! Всі присутні побігли до берега над море. Бальон уносить ся вже на яких 60 метрів понад воду. Вітер вхопив его і несе просто на скали на вхідній боці Смеренберґського Сунду і здавало ся, що тут ним вдарить об них. Нараз вхопив его

полуднево вхідний вітер з гори з такою силою, що підгнав ним на західну північ та потис так дуже в долину, що аж лодка замочила ся у воді. В тій же самій хвили показало ся, що три ливви, призначені до того, щоби волочили ся по землі, лишили ся на острові. Як то стало ся, ніхто не знає; мабуть спустили ся з гаків, коли бальон підлітав. На щастє має Андре ще три такі самі ливви яко бальюст на бальоні. В хвили сеї першої пригоди викинено з бальюна трохи бальюсту і він знову підняв ся в гору та полетів понад голубинський кінчик амстердамського острова О третій годині вже его не було видно.

Улішнені карабіни. Ще пару літ тому уважали наші карабіни Манліхера за найліпші на світі. Які мільони вируб тих карабінів коштував, не довідаємо ся мабуть докладно ніколи. Але скоро лиш заведено нові карабіни, зараз почали заводити зміни; зробили вузлі люфти (замість 11 лиш 8 міліметрів), бо переконали ся, що і меншими гверами можна так само чоловіка убити як більшими. До війни їх не уживали. Шайбами були лиш робітники в Бялій, Чехах і угорські хлопці. На них пробували щільности нових цївок. Військові переконали ся, що оруже се добре. Але винаходці не спочивають. Убийче оруже мусить бути ще ліпше. Зменшили тягар гвера з 4½ кілограма на 3 кілограми. Через те нове улішнене лїдуть тамті гвери до магазинів, яко старі, а за нові будемо платити. Взірці нових гверів узнали команданти війська в Сирії і в Будапешті за знамениті. Зміну оружя старали ся трівожно затишити, але завдяки зборам товариства воєнних приладів довідає ся світ о величезних коштах на нове озброєне піхоти, по котрім в коротці певно на ново наступить зміна. З уст директора фабрики для оружя і машин в Будапешті дійшло до відомости загалу, що міністер війни поробив нові замовлення і що фабрика коло тих замовлень горячково працює. Нові гвери будуть мали ту прикмету, що жовнір буде міг дати відразу ще більше вистрїлів, як досі. А до тепер носили жовніри близько 200 патронів! Скільки мільонів будуть ті улішнені коштувати, знає лиш міністерство війни. Більшість парламенту на се певно згодить ся. А нарід що зробить? Як звичайно, буде платити і мовчати... Ледво довідалисьмо ся о тих улішненях, а вже доходить нас відомість, що фабрикант Маузер винайшов нові пістолети і карабіни, що по першій вистрїлі самі другий раз ладують ся і зовсім готові є

до другого вистрїлу. Лиш треба вицїлити і потиснути за цингель. При дальших вистрїлах повторє ся та сама історія, доки лиш є патрони. Є то в той спосіб устроєне, що сила пороху викидає з ложа гільзи, втягає сама новий патрон і замикає замок, як довго лиш жовнір стрїляє. Вага карабіна вносити буде 2 кілограми. Може дочекаємо ся в армії і стрільб Маузера.

Як виглядає норвеґска коршма. Слово „коршма“ нагадує нам зараз великий, звичайно деревляний будинок в середині села, рідше де при гостинці, з підсьнем і великою брамою та купами сміття і болота з переду а з другою брамою і купою гною та потоками гноївки з заду; будинок, котрий звичайно валить ся, з старим драгтивним дахом, в котрім не знати чого більше чи дїр чи гонтів або сніпків; будинок, з котрого звичайно лиш четвертина єсть призначена на мешканє для шинкаря і на шинок, в котрім що найбільше єсть стїл та кілька лавок, щоби паниці мали під чим лежати, а котрий зверху показує, що був колись побілений та мав цілі скляні вікна. Коршма в Норвеґії зовсім не така; як би їх хто поставив в нашій селі, то люди казали би, що то вже двір або палата. Норвеґска коршма єсть то гарний будинок деревляний, иноді навіть з одним поверхом і верандою, як в яким дворі та має все, що потреба для вигоди подорожнього. Звичайно буває в ній три гостинних комнат, маленьких але гарненьких, вигідних; стїни в одній єсть помальовані олійною фарбою на зелено, в другій на голубо, а в третій на рожево. Навіть в далекій гірській коршмі знайде ся ліжко і вигідна постіль та можна дістати доброї і смачної страви, передо всім рибу і всілякі роди сира, молоко і чай, а часом навіть і пиво. В кожній гостинній комнаті єсть на стїні прибитий плякат, котрий просить гостя, щоби обходив ся осторожно зі світлом і папіросами та звертає его увагу на то, що крім головних сходов єсть ще і бічні виходи. Коли будинок на поверх, то з кожного вікна звисають аж до землі драбинки зі шнурів. Кухня, стайня і все, що розносило би вою, знаходять ся в окремих будинках.

Дрібні вісті. Доходу з карт до граня мала Австрія в 1896 році 345.000 зр. Остемпльовано в тім часі 1,724,230 талій карт; між тим було 2985 талій з заграниці. — Наслідком ново ухваленого в Фінляндії закона о праві побуту — половина жидів, там уже осілих, му-

— Де вже мені женити ся? — махнув директор рукою. — І посади певної не маю і діта вже не ті! Котра панна сходила би мене?

— Е! вуйку, чому би не сходил! — говорила Маня вже веселіше. — Всі кажуть, що ти такий добрий чоловік...

— Що то значить: добрий чоловік, коли родини не міг би удержати! У мене вже й примхи старокавалерські.

— Жінка відовчила би тебе від примх, а удержанє... я певна, що ти тепер більше видаєш на себе, ніж видавав би на цілу родину.

— Помпляєш ся, Маню; я живу майже скупо.

— Добре мені „скупе жите“, коли сотки видаєш на наклад книжок, котрі мало хто читає.

— Тепер мало хто читає, бо цікавих людей мало, але прийде час, що будуть читати. І хто возьме книжку в руки, подивить ся, хто видав, згадає мене, прочитає книжку — от і буде для мене заплата. На се не треба жалувати гроший. Се видаток для загалу, а не для себе. Оженившись, я мусів би покинути всі свої видавництва, цілі їх, бо з них матеріального зиску нема. Родина... велике слово... та я й так маю у своїм інституті цілу копу хлопців.

Панна Маня слухала сих слів з похиленою головою і на хвилю задумала ся.

— Знаєш, вуйку, я тобі скажу похвалу — почала знов весело.

— Яку? — спитав вуйко цікаво.

— Ти добрий чоловік — відповіла напів з усміхом, напів поважно.

— За таку похвалу мушу тобі дати цукорків, маю в валізі — замітив вуйко весело.

— Ні, знаєш, цукорки не для мене; поважно тобі скажу. Я вже, бачиш, не нинішня і в своїм житю бачила і пізнала багато молодих людей. Все те сотворіня плиткі, без ідеалів... Часом лиш трафить ся один, другий такий, в котрого самолюбство на другім пляні, а прочі тільки про себе дбають; нема в них ні іскри посвяченєя для загальної справи, нема почуття висшого обовязку, для дрібних личних вигід покидають справу загалу... погана молода генерація!

Така несподівана мова здивувала дуже вуйку Дорка. Він глянув у сині очі панни Мані і она ему з сям жаром і повагою на рум'янім личку здала ся незвичайно гарною.

— А ти звідки се знаєш? — спитав здивовано.

— Звідки знаю! Атаке з людьми живу, часописи читаю, розпитую ся... Хіба неправду я сказала?

— Ти судиш людей занадто песимістично. Тяжкі часи, знаєш, куди людям до ідеалів! Аби мали що їсти, тай досить з них.

— Отже ні, вуйку; се ти занадто песимістично дивиш ся на наші часи. Тяжкі часи! Се вічна байка, що давнійше були лучші часи. Були й тоді в нас бідні, були й багаті, але освічених було мало, а тепер їх таки значне число. Щож она, ся наша інтеліґенція, тепер робить? Се глина! На твое виходить, що тисяч дармує, а один за них працює для ідеальніших цїлій. От наші суєди... ет! даймо спокій сій справі! Не поправимо сьвіта!

Панна Маня була троха розсерджена і

енергічно махнула рукою. Виняла корок з пляшки і налила вуйкови вина. — Вино чей пещ?

— Пою — відповів Дорко. — Чекай-но, Маню; легко тобі нарікати на других, а як жоти причиняєш ся до загального добра?

— Я? Коли-б у мене були способи, велика освіта, то я зміла би працювати для других; а так з тим, що я маю і знаю... Ну, але все таки можу похвалити ся: доки в Середній школі не було, я привчила читати і писати з двайцятєро діттих — знаєш, я вчила ся в семінарії — а за вишивки, гердани і т. п. дала вже своїм селянкам заробити кількасот гульденів. Замавляю у них роботу, продаю їм, а сама з того анї крейцара собі не беру. Не багато се їм помогло, та радше щось, як нічо. Нехай на мене селяни не варікають, що ось то, мовляв, понадеянка дармо їсть їх хлїб...

— Славно, Маню! Я не знав, що маю таку розумну своячку! — похвалив її пан директор.

— Ну-ну, вуйку, не хвали і я в тім находила приемність.

— Хвалиш ти мене, та я мушу тебе! — відповів Дорко весело. — Хлїб за хлїб! А тепер, коли ми вже себе так розхвалили, подякуймо собі за гарні слова і ходім до гостей!

Осип Маковей.

(Дальше буде).

силь вносити ся. Нема то раю жидам, як у нас! — З'їзд соціялістів з Галичини, Буковини і Шлеса відбуде ся у Львові в днях 5, 6, 7, і 8 н. ст. вересня с. р. — Грибами отруїли ся в Паївці скалатського повіту трое людей: мати, син і донька. Поміч лікарська прибула вже за пізно.

Померли: о. Александр Малецький, парох в Видинові, деканата снітинського, в 80 році життя; о. Іван Німців, декан устрицький і парох в Летни; Теофіл Барановський, інженер галицького виділу краювого і одвічальний редактор „Руслана“ в 58 році життя; — др. Едмунд Вест, адвокат черновецький і директор буковинської каси ощадности, проживши літ 76.

Пам'ятайте на Народний Дім
в Чернівцях!

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень
у Львові в домі „Просвіти“ Ринок 10.
перше і одинокє руске товариство асекураційне, обезпечає будинки, скот, господарські знаряди, збіжжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідливих огнів за можливо найнижшою оплатою.

Дністер розпочав п'ятий рік своєї діяльності. Фонди „Дністра“ після закінченя рахункових з днем 31-го грудня 1896 виносять: фонд основний 50.000 зр., фонд резервовий 54731 зр. 04 кр., резерва премій 34737 зр. 03 кр., разом 139468 зр. 07 кр.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі. В 4-х літах виплатив „Дністер“ 1176 відшкодовань в сумі 309.147 зр. 69 кр.

На житє можна обезпечити ся через „Дністер“, після всіх можливих комбінацій в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористнійші услєва і видає полїси і квїти в рускім язичі.

Зголошеня о удїленє агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

КОНКУРС.

Виділ „Народного Дому“ в Чернівцях пошукує для бурси від 1. л. вересня с. р.

УПРАВИТЕЛЯ

для надзору над питомцями бурси

і

ГОСПОДИНЮ

що подавала би питомцям харч разом з опалюванєм, осьвітчуванєм і чищенєм комнат та пранєм білизни.

Термін для зголошуваня до кінця липня с. р. — Близні услєва в „Народнім Домі“ (улиця Петровича 2.) щодня від 6—8 год. вечером.

Хто хоче мати добру і дешево МАШИНУ до ШИТЯ,

най удасть ся до мене, то певно не пожалує. Нові продаю дешевше як всюди, а употреблені, ще добре удержані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на виплат. Хто купить у мене нову чи стару машину, за реперацию не потребує журити ся, бо я роблю тую безплатно через цілий рік.

Русини, удавайте ся до мене, бо я також Русин і обелужу Вас по братньому

З поважанєм

В. Данилевич,
машинїст у броварі Штайнера в Чернівцях, при ул. залізничній (Bahnhofstrasse) ч. 26.

Для панів учителїв!
INSPECTIONSBERICHT,
Jahresausweis
і Шкільні повідомленя
(Schulnachrichten)
є на складі
в друкарні „Рускої Ради.“
Просимо о замовленя.

ДРУКАРНЯ „РУСКОЇ РАДИ“ в Чернівцях.

Перша на Буковині

РУСКА ДРУКАРНЯ в Народнім Домі

при улиці Петровича ч. 2.

приймає всякі роботи друкарскі в мовах рускій, польскій і німецькій.

ДОБІР БУКВ ВЕЛИКИЙ.

Роботи виконує ся скоро, солїдно і дешево.

Русини! удавайте ся з роботами до своєї рускої друкарні!

ПОЇЗДИ ЗЕЛІЗНИЦЬ

від дня 1-го мая 1897 після часу середно-європейского.

відходять з Чернівців						приходять до Чернівців						
до Неполоківців, Снятина, Львова, Відня	819	854	1232	404	1025	з Відня, Львова, Снятина, Неполоківців.	1128	320	757	811	610	
до Глибоки, Гадікфальви, Гатни, Іцкан і Бурдуженів	1148	351	832	—	635	з Бурдуженів, Іцкан, Гатни, Гадікфальви, Глибокої	—	809	1212	350	1000	
до Садагури, Бояна, Новоселці	645	430	—	—	—	з Новоселцій, Бояна, Садагури	—	1113	950	—	—	
з Глибоки						до Глибоки						
до Карапчева, Сторожинця, Бергомету, Межибродів	814	535	—	—	—	з Межибродів, Бергомету, Сторожинця, Карапчева	635	1037	800	—	—	
Перший поїзд їде на шляху Бергомет, Межибродів від 1-до марта до 3-го вересня що вівторка і п'ятниці.						Перший поїзд їде на шляху Бергомет Карапчів тільки в понедїлок; другий поїзд на шляху Бергомет-Межибродів тільки від 1. липня до 31. вересня що понедїлка і четверга; третій поїзд не їде в понедїлок.						
з Гадікфальви						до Гадікфальви						
до Радівів	610	1003	228	612	805	з Радівів	542	855	113	550	747	
з Гатни						до Гатни						
до Качики, Гурагумори, Вами і Кімполонгу	1010	201	—	—	—	з Кімполонгу, Вами, Гурагумори, Качики	1258	625	—	—	—	
з Іцкан						до Іцкан						
до Сучави	327	639	1009	216	718	зі Сучави	442	842	130	630	837	
з Вами						до Вами						
до Рус-Молдавиці	346	647	913	1132	250	з Рус-Молдавиці	842	1259	204	322	545	905
Поїзди їдуть від часу до часу. Розвідати можна на стациях Вами, Драгоша і обох Молдавицях.						Поїзди ходять від часу до часу. Розвідатись можна на стациях Вами, Драгоші і обох Молдавицях.						
з Карапчева						до Карапчева						
до Чудана н. С.	854	1007	615	—	—	з Чудана н. С.	555	555	—	—	—	
Перший поїзд їде що понедїлка, другий з винятком понедїлка, нічний кожної днини.						Перший поїзд їде що понедїлка, другий з винятком понедїлка.						

□ поїзди пошійні; * поїзди особові; без знаку поїзди мішані. Час середно європейский їде о 46 минут піанїйше від черновецького часу; нічний час рахує ся від 6 год. вечером до 5 год. 59 мин. рано і зазначає ся підчеркне нем минут.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

За редакцію відповїдає Осип Маковей.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.

